

A GYÜLEKEZETPLÁNTÁLÁS 5 IGAZSÁGA AVAGY, HOGYAN LEGYÜNK HATÉKONYAK A TANÍTVÁNYKÉPZÉSBEN A 21. SZÁZADBAN?¹

DAVID MILLER, RON ANDERSON

Afro frizurája és szakálla miatt előbb gondoltam volna popzenésznek mint gyülekezetplántálónak. Pedig ő mindkettő volt. Néhány barátjával a braziliai Sao Paulo nyomornegyedeiben élő fiataloknak tartottak ingyen zeneórákat – így próbálták őket elérni az evangéliummal. A fiatalember azzal a céllal jött a gyülekezetplántálásról tartott konzultációkra, hogy tanuljon.

Ahogy pedig ilyenkor lenni szokott: végül ő tanított meg nekünk néhány fontos leckét.

Mit tanultunk egymástól a gyülekezetplántálásról?

Ez a fiatalember csupán egy a 436 latin-amerikai, valamint nagyszámú európai hívő közül, akik csatlakoztak a „Lausanne Church Planting Issue Network” által szervezett egynapos konzultációkhoz. 2014-es indulása óta ez a hálózat 20 brazil városban, Közép-Amerikában, Horvátországban és Spanyolországban szervezett olyan találkozókat, amelyeken gyülekezetplántálók, misszionáriusok, fiatal vezetők, teológusok, kutatók és felekezeti vezetők beszélgetnek arról, hogy hogyan lehetünk még hatékonyabbak a Nagy Küldetés betöltésében.

A kerekasztal-beszélgetések és az írásos felmérések azt mutatják, hogy közös célunk az egészséges gyülekezetek plántálása, de rávilágítanak arra is, hogy a világ legkülönbözőbb részein dolgozó munkások hasonló kihívásokkal találkoznak. A konzultációk eredményeként a tapasztalat, a siker, a terhek és a célok sokaságával lett mindenki gazdagabb. Hosszadalmas munka eredményeként sikerült ezt a közös ismeret-sokaságot összefoglalni. Így született meg ez az összefoglaló. Kifejezett reményünk, hogy ezzel is további párbeszédnek nyitunk ajtót.

1. A legégetőbb feladatunk az, hogy tanítványokká tegyük a következő nemzedék képviselőit

Az európai és a latin-amerikai gyülekezetplántáló munkások egyaránt aggodalmukat fejezték ki a témával kapcsolatban. A mai fiatalok – különösképpen a városi, posztmodern kultúrában élők – nem kedvelik az ún. „szervezett vallást”. Ezekben a közösségekben kevés fiatalt vonzanak az evangéliumi gyülekezetek. Sőt, a következő nemzedék képviselői közül sokkal többen hagyják el a gyülekezeteket, mint ahányan csatlakoznak hozzájuk.

Ez a rossz hír. A jó hír viszont az, hogy ugyanezek a fiatalok sokkal jobban érdeklődnek Jézus iránt mint eddig, és az evangélium megismerése után Jézus lelkes követőivé válnak. Sőt, ezt követően igazán hatékonyak más posztmodern fiataloknak az evangéliummal való elérésében.

¹ A tanulmány eredeti angol verziója a Lausanne Global Analysis 2017 novemberi számában jelent meg, és a Lausanne Global Analysis engedélyével kerül publikálásra magyar nyelven. Az eredeti folyóirat kéthavonta megjelenő, és ingyenesen hozzáférhető kiadványáért a www.lausanne.org/analysis weboldalra érdemes ellátogatni.

„A srácoknak az elején megmondjuk, hogy a gitározás és a zongorázás mellett Jézusról is tanítani fogjuk őket. Csak akkor kerülhetnek be a programba, ha ezt elfogadják.” – mondta a Sao Paolo-i ifjú zenész és gyülekezetplántáló.

Ennek hallatán tágra nyílt a hallgatóság szeme. Az ilyen taktika az ellentéte volt mindannak, amit missziós órákon tanítanak. Régi bölcsességnek számít ugyanis, hogy ahhoz, hogy „kiérdemeljük” az evangélium bemutatásának jogát, először kapcsolatot kell kiépítenünk a célcsoportunkkal – mindez hónapokig, de akár évekig is tarthat.

„Nálunk ez nem működne.” – reagált a fiatalember. „Ezeknek a fiataloknak előre el kell mondanod, hogy keresztény vagy, és szeretnéd ha ők is megismernék az Urat. Ha ezt nem közölnénk az elején, hanem csak később hozakodnánk vele elő, akkor úgy éreznék, hogy átvertük őket, és többé nem jönnek.” Azt is elmondta, hogy a nyomornegyedekben élő fiatalok nagyobb számban jelentkeznek a zenei képzésre, ha tudják, hogy Jézus is része a tananyagának.

2. Ismernünk és követnünk kell a biblikus egyháztan alapjait

Az Újszövetségben látjuk, hogy a korai egyház hogyan „építkezett” azért, hogy teljesíteni tudja a „Nagy Küldetést”. Annak ellenére, hogy a társadalmi kirekesztettség, az állam általi üldöztetés és belső teológiai ellentétek miatt napi küzdelmekkel néztek szembe, Jézus követőinek első nemzedéke polgártársaiknak olyan nagy százalékát tette hűséges tanítvánnyá, amire azóta sem volt példa. Meggyőződésünk, hogy az újszövetségi ekkleziológia lelkiismeretes alkalmazásával ma is lehetséges ugyanilyen megdöbbentő eredményeket elérni.

A „The forgotten ways: reactivating the missional church” című könyvében Alan Hirsch meggyőzően érvel a fenti vélemény mellett. Hirsch szerint lehetséges, hogy ma is úgy működjenek a gyülekezeteink mint az első évszázadban, az apostolok idején. Ennek megvalósítását segítő öt pontban foglalja össze a bibliai egyház fő jellemzőit:

1. Krisztus van a középpontban (*Istenre figyelés*).
2. Folyamatos Krisztus-reprodukálás (*tanítványozás*).
3. A gyülekezet tagjai Krisztus szeretetét tükrözik (*együttérző közösség*).
4. A test minden egyes tagján keresztül munkálkodik Krisztus (*univerzális papság*).
5. Az egyházon keresztül Krisztus az egész teremtett világot eléri (*misszió*).

A Lausanne gyülekezetplántáló konzultációk során mindig feltesszük a kérdést: „Az újszövetségi gyülekezet eme 5 jellemzője közül melyik az, amit a legsürgősebben magáévá kell tennie a te országod gyülekezeteinek?”

A különböző történelmi és társadalmi háttérből adódóan erre különböző válaszokat szoktunk kapni:

Közép-Amerikában (El Salvador, Honduras, Guatemala, és Nicaragua) a gyülekezeti vezetők úgy látják, hogy az egyház legégetőbb kihívása az, hogy tanítványokat képezzen. A Brazil vezetők ugyanakkor következetesen azon a véleményen vannak, hogy Krisztust kell az egyház középpontjába állítani.

A Balkán-félszigeten szolgáló vezetők szerint pedig náluk arra van óriási szükség, hogy minden hívő elfoglalhassa (és betölthesse) helyét a papságban (szolgálatban). A spanyol vezetők szerint a legnagyobb kihívást a missziós vízió hiánya jelenti gyülekezeteik számára.

3. Minden keresztény a „szent papság” tagja, és osztozik annak felelősségében és tekintélyében

Egy, Spanyolországban végzett kutatásunk során 150 ifjúsági szolgálatvezetőt kérdeztünk arról, hogy szerintük hogyan érhető el az evangéliummal a következő nemzedék. Egyöntetű és határozott véleményük az volt, hogy az egyháznak olyan új kifejeződési formára van szüksége, amely azt hangsúlyozza, hogy mindenki részt vesz a szolgálatban. Azt mondták, hogy ha nincsenek értékelve és nem kapnak lehetőséget a hozzájárulásra, a fiatalok gyakran elunják magukat és otthagyják a csoportot.

A spanyolországi Alcalá de Henares városában nyolc keresztény szeretett volna aktívan részt venni Istennek a városukban végzett munkájában. Különböző gyülekezetekből voltak, ezért különös gondot fordítottak arra, hogy a gyülekezetek között ez ne okozzon gondot, majd a város egy sűrűn lakott, szegényebb városrészében kibéreltek egy földszinti üzlethelyiséget. Olyan programokat kezdtek el szervezni, amelyekben mindegyikük használhatta az ajándékait. Tartottak például kézimunka klubot, beszélgetős angolórákat, és aerobikot muzulmán nőknek. Rövidesen 50-nél is több hitetlen járt hetente a különböző Biblia-alapú programjaikra.

Az egyik gyülekezeti vén felesége örömkönnyek között ezekkel a szavakkal fejezte ki érzéseit: „Eddig soha, senki nem adott rá lehetőséget, hogy olyan módon fejezzem ki a hitemet, ami természetesen fakad az adottságaimból és az indítékaimból.” Végül a csapat egyik tagjának gyülekezete észrevette a sikert, és melléjük állt. E sorok írásának idején ez a gyülekezet azt vizsgálja, hogy a fent leírt modell példáját követve hogyan küldhetne ki még több helyi hívőt a közvetlen környezetükben lévő misszióba.

4. Ahhoz, hogy hatással legyenek a világra, a keresztényeknek együtt kell működniük egymással

János evangéliumának 17. fejezetében olvassuk Jézusnak az Atyához intézett őszinte szavait, melyekből kiderül, hogy mi a kulcsa az Ő nemzedéke elérésének. A mai nemzedék, valamint minden ezután következő nemzedék elérésének: „...hanem azokért is (könyörgök), akik majd az ő beszédükre hisznek bennem, hogy mindnyájan egyek legyenek, Atyám, mint te énbennem, és én tebenned, ők pedig mibennünk, hogy elhiggye a világ, hogy te küldtél engem.” (Jn 17,20b–21).

Nagyon sok hívő nem érti, hogy miért van a keresztény világban olyan sok „siló”. Ami még ennél is aggasztóbb az az, hogy az ezekben a silókban lévő keresztények miért nem működnek együtt, sőt sok esetben miért nem jönnek ki jól egymással.”

2016-ban hálózatunk egynapos konzultációt tartott Horvátországban, amin az ország minden részéből érkezett, 25 felekezetből való vezető, valamint missziós vezető vett részt. A felekezetek közötti történelmi súrlódások miatt sokan tartottak a találkozótól. Sőt, arra a kérdésre, hogy milyen esetben lenne sikeresnek tekinthető a találkozó, az egyik vezető azt válaszolta: „Ha nem folyik vér, az már sikernek tekinthető!”

A találkozó sikeresen, áldozatok nélkül zárult. Sokan meglepetten hallották, hogy Horvátország négymillió lakosára mindössze 178 gyülekezet jut, és mindössze évi 5 új gyülekezet születik.

Arra a kérdésre, hogy vajon mi lehet az oka annak, hogy nincsenek nagyobb hatással az országukra az volt a válasz: „Ez azért van így, mert nem működünk együtt, nem vagyunk egy test.” Ez a felfedezés segített abban, hogy megszakadjon a siló-hozzáállás, és hogy személyes kapcsolatokat létesítsenek egymással. Ennek eredményeként pedig megszületett egy egységes, nemzeti gyülekezetplántáló platform, mely mindannyiuk vízióját tüzte ki célul: hogy Horvátországot elérjék az evangéliummal.

Az elmúlt évtized során Európa szerte számos gyülekezetplántáló mozgalom nőtte ki magát azokból a silókból, amelyek korábban Krisztus testének különböző tagjait választották el egymástól. Ezeket az együttműködésre épülő hálózatokat az alábbi elemek vezették sikerre:

- egy „katalizátor” vezető, akinek az a szenvedélye, hogy összefogja Krisztus testét a célcsoport elérésének érdekében.
- hasznos statisztikák, amelyek rámutatnak arra, hogy jelenleg milyen tempójú a növekedés, valamint arra is, hogy hol van a legnagyobb szükség a gyülekezetplántálásra.
- széles körben megosztott stratégiák, amelyek a hatékony gyülekezetplántálást segítik.
- egy helyszín, ahol a résztvevők találkozhatnak egymással tanulás céljából, valamint azért, hogy a víziót „élesítsék”.

5. A hálózatok erősítik Krisztus testének egységét

Lausanne arra tanít bennünket, hogy a kereszténység globalizációját ne tévesszük össze a Krisztus testén belüli egységgel. Az a figyelemreméltó növekedés, ami ebben a nemzedékben Krisztus testén belül világszerte tapasztalható, a legkülönbözőbb kultúrákban jelentkezik, és különféle teológiai hagyományokból táplálkozik. Az ún. „északi egyház” Európában és Észak-Amerikában is alapvetően más világban működik, mint az ún. „globális délen” lévők, ahol virágoznak a helyi gyülekezetek. Wesley Granberg-Michaelson szerint:

„Miközben a kereszténység gravitációs központja továbbra is a globális dél felé halad, e két világ közötti szakadék egyre szélesebben tátong... megítélésem szerint a 21. századi egyház egységének legsürgetőbb kihívását jelenti e két világ közötti árok... ez is az új kapcsolati hálózatok kiépítésének sürgősségére mutat rá. Oly módon kell létrehozni ezeket a hálózatokat, hogy azok áthidalják a földrajzi, teológiai, intézményi és nemzedéki különbségeket. Reményeim szerint az ilyen hálózatok aztán sokféle, és egyre több módon sokasodnak majd.”² A gyülekezetplántáló hálózatok csak egy formáját képviselik a „nagy küldetés” körül „gyülekező” számos, együttműködésre épülő mozgalomnak. Ezek között vannak olyanok, amelyek informálisak és a tagok csak lazán kapcsolódnak egymáshoz, míg mások célirányosan szervezettek, és bőséges anyagi háttérrel rendelkeznek. Ami közös bennük, hogy úgy tűnik, ők a válaszok Jézus imádságára: „...hogy mindnyájan egyek legyenek... hogy elhiggye a világ.” (Jn 17,21)

Minden gyülekezetplántáló célja ez kell, hogy legyen: „...hogy elhiggye a világ.” Vannak persze olyan gyülekezetek, amelyeket azért plántálnak, hogy arra kitűzzék az adott felekezet zászlaját – mintegy „elfoglalva” egy addig senkihez sem tartozó területet, vagy azért, hogy helyet adjanak valamely demográfiai csoportnak, amely már nem érzi magát otthon az anyaegyházában. Jézusnak viszont más célja van az általa épített gyülekezettel. Az egyház úgy jött létre, hogy Jézus tanítványai másokat is tanítványokká tettek. Továbbra is azért létezik, hogy még több ember váljék Jézus tanítványává. Ez az egyház elsődleges célja. „Nem a misszió van az egyházért, hanem az egyház van a misszióért – amely pedig Isten missziója.” – emlékeztet Chris Wright brit teológus.³ Ahhoz tehát, hogy a 21. században hatékony gyülekezetplántálás létezzon, a gyülekezetplántálóknak Jézusnak az első évszázadban elhangzott parancsának kell engedelmessé válniuk: „...tegyetek tanítvánnyá minden népet, megkeresztelve őket az Atyának, a Fiúnak és a Szentléleknek nevében. Mindannak megtartására tanítsátok őket, amit én parancsoltam nektek.” (Mt 28,19–20a)

Összegzésül elmondhatjuk tehát: ez a legegyszerűbb igazság a gyülekezetplántálással kapcsolatban.

2 Wesley Granberg-Michaelson (2013): *From Times Square to Timbuktu: The Post-Christian West Meets the Non-Western Church*, Eerdmans, Grand Rapids, 19–20, 70. o.

3 Christopher J. H. Wright (2006): *The Mission of God: Unlocking the Bible's Grand Narrative*, IVP Academic, Downers Grove, IL, 62. o.